

SÄDEMIED

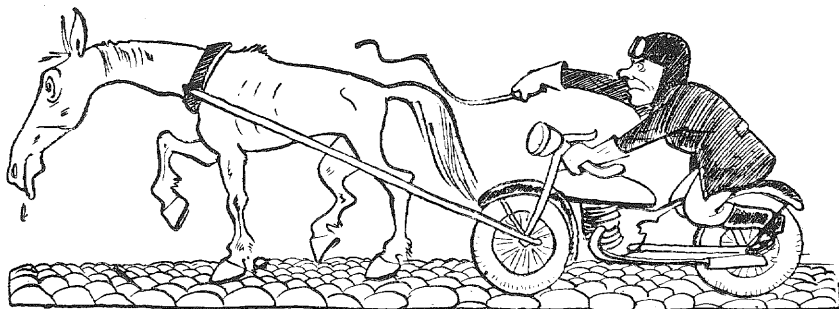
Toimetajad: Romulus Tiitus ja Rich. Janno.

Esmaspäeval, 31. juulil 1933. a.

20. aastakümm.

Autosport.

Paari tähesõitja ratast veeti edasi.

„Kuramuse vilets setukas, — mine võida siis nüüd sellega tsikli tähesõit.“

Jalamees ja hobusemees.

Maal on raha vähe ja väljaminekutega püütakse olla niivõrd kokkuhoidlik kui vähegi võimalik. Õpetaja Jaan Lattik, kes teatavasti Viljandi maakoguduse hingekarjaseks oli kutsutud oma koguduse väikesesse nurka Võrtsjärve äärest kuni Viljandi kihedat traavi ja räägib nüüd igale sõitjale lugu jalamehest õpetajast.

Voorimees vaatas kahetseva pilguga hingekarjasele ja lausis: „Õpetajahurra, teie saite vähem kui mina!“ Jaan Lattik, kelle tabavad va-

hemärkused tuntud riigikoguski, vastas: „Nii see peabki olema. Mina olen jalamees, sina hobusemees.“ Voorimehel oli sellest rahvalikust vastusest niivõrd hea meel, et laskis poolteise krooni eest kogu tee Võrtsjärve äärest kuni Viljandi kihedat traavi ja räägib nüüd igale sõitjale lugu jalamehest õpetajast.

Pauliine uriseb kogu päeva. Paul istub vaiksest ja vaatab oma uuri.

Pauliine: „Ma ei saa aru, miks sa alati kella vahid, kui ma sinuga räägin?“

Paul õhates: „Vedasin kihla. Tahan teada, kumb varem seisma jääb — sinu suu, või kell.“

„Kümme aastat olin abielus lõpmata õnnelik.“

„Ja siis?“

„Siis tuli mu mees välismaalt tagasi, kus ta teenistusest vabanes.“

Rong on täis kiilutud. Selle liikuma hakates kipub veel üks hilineunud reisija peale. Otsalt higi pühkides ta ütleb: „Kolm sekundit hiljem, ja ma poleks enam rongile jõudnud.“

„Mis oleks väga tervitavat näht ol...“ arvab üks reisijaist.

„Usute armumisse esimesest silmapilgust, preili?“

„Ei.“

„Siis näeme homme jälle!“

10 päeva suvitust.

Juba kümnendat päeva suvitas Samuel Mardikas. Ta oli selleks valinud koduma kuulsama suvitulinna, mis asus otse mere ja liiva keskel. Kohe esimesel päeval oli Samuel Mardikat võlunud soolane merevesi ja sömer kuun liiv. Tal oli tore olla ja ta oli kõigea rahul, mis suvitustlinna elanikud talle pakkusid. Õieti vajas ta peale õhu ja vee ainult üsna vähe, ainult süüa ja korterit. Esimest pidas ta rohkem labaseks kõhulõbaks ja püüab talitada selles asjas kainelt ja kaalukalt: süüa üle kahe päeva. See tuleb palju odavam ja on rahakotile hoopis mõnusam. Korter aga oli Samuel Mardika silmis väga tähtis, sest ta tahtis seal igal õul korralikult puhata, ja et oli parajates aastates vallaline, siis mõlks tal meeles üsna sageli üht kui teist, mis on nii lähedases ühenduses kurameerimisega õrnemasaoga. Ning just selle viimase jaoks pidi olema mugav, vaikne ja meeleoluline toanurgake, kus võib õhtu videvikutundidel kahekesi olla päikesest pruunikspõlenud kena ja hürmava näitsikuga.

Ja õieti see suur suvitamine algaski Samuel Mardikal hirmsa korteri otsimisega, sest ta oli oma iseloomult veidi kooner ja norija. Sellelõttu ei leppinud ta kohe esimese vastujuttuvaga, vaid pidas seda kas liiga kalliks või leidis hoopis muu põhjuse.

Nii mõõdus kibedas tegevuses esimene, teine, tolmaj ja neljas päev. Alles neljanda päeva õhtul õnnestus Mardikal leida meelepärane ja mugav korter. Ta ladus oma pakid tuppja ja ruttas välja rannale et loputada karge mereveega seljast nelja päeva higi ja tolm. Rannalt tagasi tulles mõttes ta kohe visata ennast sāngi ja puhata korralikult välja, sest ta ei olnud saanud neljal õul silmaga magada

Hea riieetus.

Ameeriklased imestavat, et Eestis käidavat hästi riides.

„Ega see ka lihtne ole, — andis enne ikka tegemist, kui endale selle korraliku ülikonna sain.“

korteri puudumisel. Aga koju-tulekul eksis ta kogemata ja sattus viimaks toreda kõrtsi ette. Ja et ta oli otsaga jõudnud selleni, mõttes, et ei oleks sugugi paha, kui astuks ka korraks sisse ja vastaks järele, mida siin puhvet võib pakkuda. Ning Samuel Mardik ei saanud sealt selleks õõks koju, sest ta oli sealt leidnud toreda sõprade seltskonna eest, kes kõik puhkasid ja kosutasid oma tões lõtvunud närve ning soovisid ka, et tehku sama tema.

Alles kaheksanda puhkuspäeva hommikul sai ta sõprade hulgast väheks lipata rannale, et silmitseda ilma ja katsuda käega veesoojust. Kuid varsti otsis teda sealt üks sõber ja tiris kasi-

nosse, kus jätkus samasugune närvidekõvendamine kui eelmistel päevadel.

Ning kui Samuel Mardikas kümnendal suvituspäeva peale lõunat vaarus oma korteriuksesse sisse ja tahtis visata väsinud kere koikule, peatusid ta silmad äkki oma tuliutet riietel, mis olid viisipäraselt laotud toolileenile. Keset kuueselga naeratas talle vastu suur must auk. Ta eemaldas toolilt kuue ja tõendus, et auk tungis läbi vesti ja pahempoolse püksisääre: otse püksitasku, kust leidis piuksuva hiire üsna vaikselt närimas kuivanud saratükki, mille ta oli unustanud tasku matkal suvitustlinna.

Viimne romantik

Taavit Kokelüllil on luuletajahingega romantik, on seda Rosamunde ja oma sõprade kiuste, kes seda arvavad tulevat sellest, et ta teenib keskmise palgaga ametnikuna daamide mööpesu äri „Blue-Baby's“. On äris hinnatud jõud: spets daamide südisukkade tundmises ning muiski daamide mööpislasjuse, kelle arvamus võetakse alati tõsiselt. Muide heasidamlik, palja pealaega, kõhetukasvuline härra, Omab peale lõpsakakasvulise õrnemapoole, Rosamunde, veel keskkoolis käinud tütre Ludmilla ja kolm poisipõngerjat.

Ablelu on üpris õnnelik, sest Taavit täidab ära vähemagi Rosamunde soovi. Naiste pisarad — see on Taavita nõrkus!

Ent suvisuskoha valikus erinevad Rosamunde ja Taavita maitseid, mis tekitab igal kevadel suuri lahkheliseid. Rosamunde ja Ludmilla ihkavad noobil ning seiklusriikast superlanna kihavat elu, aga Taavita romantiline luuletajahing januneb maa idüllilise vaikuse, siniste kauguste ning metsade pöörele kuuhõbedas järve või jõe järele.

Ühel kevadisel õhtupoolikul jalutades kohtab Taavit oma vana head

Hiireke oli vaikne ja healoomuline ning vaatas Mardikale haledasti otsa. Aga kui see tahits teda meelepahas peoga lüüa, tegi ta sabaga viiksti ja kadus piuksudes põrandala.

Mardikas käis paar tundi siunates mööda tuba edasi ja tagasi. Hiir aga oli sel ajal üsna vaikselt põrandala all ja kuulas. Aga kui väsimus ja uni tasandasid vihahoogu ning ta haigutades kobis sängi, et kordki kümne õõkohta rahulikult puhata, kargas hiireke müdinal välja, tema järele teine, kolmas, neljas ja viies ning kõik nad hakkasid närima, müdistama ja piuksuma. Ja Samuel Mardikasele ei tulnud und. Vihaselt tõusis ta sängist ja tõotas kõigile närijatele hirmust käitenaksmist.

Ta tormas otsekohe majaperemehe juure. See ei teadnud mingisugust abi juhataeda, vaid soovitas ainult, et võtku ühiliine korraaks kass tuppä. Samuel aga arvas ühest kassist vähe olevat

sõpra maalt. Maale suvitama see kutsub: kalarõus järvi ja oja väikidega olevat, toredad männimetsad, liivanõmmed. Tulgu aga Taavit oma perekonnaga!

Taavit üüb õnnes, rääkides Rosamundele, milline idülliline suvituskoht: kalarõus järvi, oja väikidega, männimetsad! Taavit on kirglik õngitseja!

Ent Rosamunde ja Ludmilla puhkevad meeleheitlikult natuna, sest ka nende tänavane loodus, kuski rannakuurorist saartada, on hetkeliselt purunenud.

Rosamunde küpseb hüsteeriliselt läbi nutu:

— Oma ihase lapse tahad sa noisest neetud närimiseadesse mätta... kus teda keegi ei näe, va' jauram! ja noor haritud tütarlaps... Kus Kuugembärgi proua oma Elleniga sõitsid otsestetud Pärnusse... ja papa Küngebärg ise teenib suve läbi linnas, et aga Ellenit hõljale oksale aidata... Aga mis teed sina, va' tõhk... oma ihase lapse ja perekonna eest sa ei hoolitse... väene Ludmilla!

Aga Taavit teeb oma südame kõvaks, sest see puutub ju tema romantilist luuletajahinge, mis ihkab maa idüllilist vaikust; siin ei lase ta end teistest mõjustada! Ei aita siin Rosamunde pisaradki!..

Maa idüll: Taavit istub hommikust õhtuni järve ääres, püüab särjepoegi

ja haaras veel peale selle kaks teist, kes kuulsid suvitavate saksasoost vanapreilidele, ning tassis nad kõik tuppä. Siis jooksis ta apteeki ja ostis terve kilo rotimürki ning määris selle leivale ja saiaviljakate peale, millised ladus siis seinä ääre rivisse.

Kõige selle suure askelduse peale tuli raske uni ja mässis Samuel Mardikase oma pehmesse loori.

Järgmisel hommikul ärgas ta esimeseks tervituseks rõõmsalt hüppavate hiirte piuksumine ja närimine, kes tegid võiduhüpeid üle kolme kassi laiba.

Veel samal päeval pidi Samuel Mardikas jätna mereäärse suvituslinnaga jumalaga, sest ta kümne päeva jooksul küllalt karastatud närvid lõtvusid saksasoost vanapreilide haledate nutuhooegade ja söimamise tõttu. Kes terved päevad minutikski ei lõhkunud tema ukseväest kaugemale,

ning unistab. Tema hing rändab sinistes kaugustes, naudib mõnede vaikset vohu, toredade männimetsade kohinat! Tema luuletajahing on rahul. Poisipõngerjad uivad ära ääres ja püüavad vähki, kuna Rosamunde ja Ludmilla jalutavad valge-roosa tribulsiis supeltrikoodes männimetsa vaikusse... Nii on see kestnud mitmeid päevi...

Ent ühel kaunil päeval tabab Taavit Rosamunde jumalavalaltult teot — keegi võõras mees suudleb tema Rosamundet mõnne üksilduses ning eemalt kuulduv Ludmilla ülmeleikut naeru! Taavit sügeib omad silmad ning põgeneb kuutõbisena „kuriteo-paigalt“. Metsade üksilduses põgeneb Taavit otsegu haavatud metsjumele, keda tema nämi mürgise noolega tabanud, ning üha rohkem kordab bedat sappi tema romantilise luuletajahinge...

Õhtul otustab ta naistepaarile näkku heita nende uatelu. Näkku, et tema, Taavit, ei magal! Ta võtab ulja poosi ning müristab, viibutades oma rusikaid:

— Naime, kes oli too poisikeselõpmiskes... kellega sa kudrutasid?!

Taavit ootab oma sõnade hävitavat mõju naistepaarile!

Aga Taavita üllatuseks võtab Rosamunde veel ujalma poosi ning rabab:

— Ta on metsjumal... päikesest ning tuulest on ta pruun... ta on mehine... Richard on ta nimi... kunstnik on tal! Mis oled sina... va' tõhk — valge kile oled sina... puuhobune... kuutorkijal! Ta on kirglik... tema suudlus, tema kate hoid... aga sina, va' harjukes, pole mind kunagi suudelnud! Ja Rosamunde pukeb hüsteeriliselt nuuksuma...

Taavita luuletajahing on põhjalikult lõõdnud. Tema Rosamunde on andnud tolle „poisijõmpskale“ tema lemmiknime — „metsjumalus“! Tema, Taavit, pidi paljuma tolle kauni nime! Oma katusesambri põgeneb Taavit. Vaatad end peeglist, näeb: kõhetu valge nägu, pilusilmad, paljas pealag! Käed on lõvjad ning valged, kõnnak kolmakas!

— Valge kile... puuhobune! kõmisevad kõrvus Rosamunde ähvardavad sõnad.

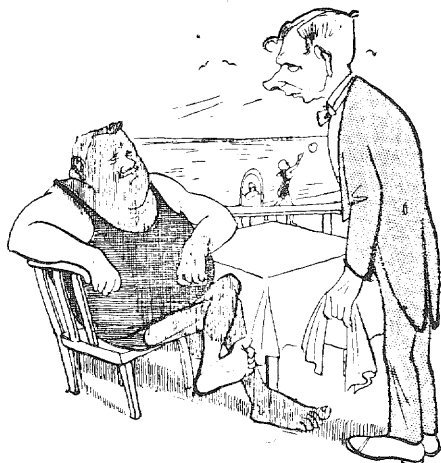
Taavit kolib otsemaid tagasi linna. Lepituseks loobub Rosamunde ostakavatsetud suvistikustüümi ja kindadest. Taavit on rahul. Käib jälle iga päev ametis „Blue-Baby's“, aga õhtupoolikul võtab majaperemehe nias päikesevanne, teeb poksharjusi, hüppab. Taavit treenib enesele sportlase kehha ning nõtket kõnnakut! Teisel korral, avatud akna man, istub Rosamunde ning vaatab Taavita maauat treeningut pealt. Viskab aknast vitamiinrikka tomati, mille Taavit nõtkelt tabab ning isukalt ara

Suweepilte.

„Diogenes“.

„Ja mis oleks teie soov, mu härrad?“
„Hoi! ke päikese eest kõrvale!“

Häbelikkus.

„Hoi! end ikka pöõsa varju, kui lahti riietud.“
„Kuidas, — ma olen ju pöõsa varjus.“

Armsad „Südemed“!

sööb. Siis naeratab Rosamunde or-
nalt ning ütleb:

— Mu magus poisu, Taavikene!
Sa oled suureparane sportlase tüüp,
oled pruun otsegu metsjumaalus, si-
nus on kadunud igava romantiku
võimne joon, sa mu viimne romantik,
mu...

Taavit ujub õnnes, saadab Rosa-
munde käemusu ning hellitab:

— Muudekene, tuleval kevadel sõi-
dame Pärnu, eks ju?

Aga Rosamunde on juba toast õn-
netulinas lüpanud ja õmbles ja juur-
de nooblit rannakostüümi tellima läi-
nud, siis edasi tuttavate prouade poole
uudiseid levitama: nemad sõida-
vad tuleval kevadel Pärnu!

Kokkeliude perekonnas valitses
taas harmooniline õhkkond, seda
enam, et Ludmilla oli end äsja kih-
lanud noore pangaametnikuga ja Ro-
samunde maitse oli ka Taavita
maitse.

Ka Taavita sõbrad olid rahul. Ne-
mad ep selle vingerpussi Taavitale
mangisidki ja saatsid nood „metsju-
malad“ Taavita idüllil rikkuma. Kül-
lap nad ükskord seda Taavitale aval-
davad — ja siis on neile Taavitait
ühked liigud kindlustatud.

Peet.

Isa: „Peetrikene, kui sa omnibuses
sõidad ja tuleb keegi daam, kel koha-
ta ei ole, mida sa siis teed?“

Peeter: „Teen nagu magaks ma.“

Turist (väikeses külas): „Kuidas,
teil ei ole siin isegi arsti. Mis saab
siin haigetest?“

Talumees: „Tänu taevale, need su-
revad meil siin ikka veel loomuliku
surma.“

Vangimaja direktor uuele vangile:
„Meil peab siin igauks omale töö va-
lima. Mis ala soovite teie?“

„Proovireisija.“

Pr. Vaarik, kes lugu peab puhtu-
sest ning kõige rõhkem siin ilmas
kardab pisilasi, jutleb kõhvikus las-
tekasvatusest: „Põhimõttelikut ei lu-
ba ma võrrestit oma lapsi suudelda,
sest kujutlege ometi, milline hädahoit
selles peitub!“

„Olen teiega täiesti ühel arvamisel,
aga kuidas saan ma teostada kont-
rolli, minu tütreid on kõik üle 18 a.
vanad.“

„Ma sooviksin meelsamini, et mu
naine klaveri asemel mängiks viiulit.“
Miks siis?“

„Viilulit on kergem visata aknast
välja kui klaverit.“

Kuna trammis pole ruumi, istub
nelja-aastane Leo emal silles. Tähe-
lepanelikult jälgib ta, kuidas noore-
mad vanematele inimestele oma ko-
had loovutavad. Nähes üht härrat
trammist astuvat, kes ei leia omale is-
tet, arvab ta olevat paraja aja, ro-
nib ruttu ema sülest maha ning vii-
lates vabanenud kohale sõnab: „Pa-
lun väga!“

Kerjus: „Kallis proua, kas teil on
paar vanu saapaid minu jaoks?“

Proua: „Aga teil endal on ju pra-
gu peaaegu päris uued jalas.“

Kerjus: „Just sellepärast ma pa-
lungi, need on mul tänase terve ari
ara rikkunud.“

Õpetaja (seletab lastele kulmeta-
mise hädahoitu): „Mul oli väike
vend, kes võttis oma uue kelgu ja
laks ilma sooja riietusest mäest alla
laskma. Ta sai kopsupõletiku ja suri
kolme päeva pärast.“

Klass on viivu vait. Siis kostab
tungiv küsimus:

„Kus see kelk nüüd on?“

„Aga Emma, kuidas tuled sellele
mõttele, et Hans tahab sinuga abi-
elluda?“ —

„Paris lihtsalt! Ta leiab mind
odavamas kleidis ikka kenamana kui
kallimas.“